

Minä, skeptikko: Pete Poskiparta

”On parempi yrittää ymmärtää ihmistä kuin lähteä sotimaan faktoilla, jotka eivät alunperinkään ole syitä jonkun uskomuksen syntyyn ja ylläpitoon.”

OLEN 45-VUOTIAS esiintyvä taiteilija, mentalisti ja taikuri sekä tätä nykyä myös tietokirjailija. Synnyin Uudessakaupungissa. Koulupudokkaan koulunkäynnistä on kovin vähän kerrottavaa, mutta kävin sentään kauppaoppilaitoksen loppuun, vaikka valmistuminen jäi, kun en suorittanut ruotsin kieltä. Myöhemmin sitten opiskelin sitä yksityisoppilaana. Tämä olkoon oivallinen muistutus, että nuorena ja kapinallisena ei tiedä kaikkea.

Olen myös valmistunut vuonna 2007 Taideakatemiasta *Taikuuden täydennysopinnoista*, joka oli maailmanlaajuisestikin merkittävä päänavaus taikureiden ammattikoulutukselle.

Työhistoriaani kuuluu työskentelyä radiossa niin juontajana, toimittajana kuin urheiluselostajana. Lisäksi ehdin hetken työskennellä myyntineuvottelijana matkapuhelinalalla Nokian nousun vuosina. Esiintyjän ammattini aloitin 2000-luvun alussa ja se on vienyt minua ympäri maailmaa esiintymään ja luennoimaan.

Harrastan elokuvia ja penkkiurheilua. Erityisesti jalkapallo, koripallo ja yleisurheilu kiinnostavat. Myös kirjat ja äänikirjat vievät paljon aikaani.

Tätä nykyä minulle kuuluu oikein hyvää. Pandemian jälkeinen maailma näyttää taas valoisalta töiden osalta, vaikka muutoin maailma näyttääkin ahdasmieliseltä ja vihaiselta.

KAAPISSA ALAN ARVOSTETUIN PALKINTO

VARSINAISTA PERUSTYÖPÄIVÄÄ minulla ei oikein ole. Keikkapäivänä kasaan tavarat, tarkistan mihin olen menossa ja suunnittelen matkan, pysähdykset ja muut valmiiksi, jotta olen paikalla ajoissa ja valmiina yleisön eteen. Pääosa työstä kuluu tien päällä, joka onkin yksi syy äänikirjojen suurelle kulutukselle. Toimistopäivänä istun koneella, vastaan sähköposteihin ja hoidan juoksevia asioita.

Käsikirjoittaminen, suunnittelu ja harjoittelu vie oman aikansa, mutta sitä en tee kalenteri kädessä. Kuulun tähän kliseiseen ”kun inspiraatio iskee” -porukkaan. Harjoittelu voi alkaa vaikka yöllä, jos kuningasidea osuu kohdalle. Eniten pidän tässä kaikessa juuri siitä, että voin tehdä ja jättää tekemättä asioita pitkälti oman harkinnan mukaan. Toki keikat ja sovitut jutut hoide-

taan, mutta kukaan ei sano, milloin pitää harjoitella ja milloin keksiä uutta. Pomoilen itselleni sopivissa määrin.

En koskaan varsinaisesti tavoitellut mitään kansainvälistä menestystä, mutta koska kuulun sukupolveen, jolla on kohtalainen kielitaito ja mahdollisuus käydä kurkimassa myös muuta maailmaa, niin päätin kokeilla. Lähdin 2009 käymään alamme suurimmassa tapahtumassa eli *MINDventionissa* Las Vegasissa. Siellä oli open stage -mahdollisuus. Onnistuin hienosti, ja seuraavana vuonna nousin jälleen lavalle. Tämä johti siihen, että minut buukattiin samaisen tapahtuman line-upiin ja seuraavana vuonna paitsi luennoin, myös esiinnyin tapahtuman loppuesityksessä, joka oli nimetty mahtipontisesti *Masters of Mentalism show’ksi*.

Tämä avasi jälleen uusia ovia, ja niinpä olenkin esiintynyt tai luennoinut Yhdysvalloissa jo 15 kaupungissa, mukaan lukien New York, Boston, Chicago ja New Orleans sekä tietenkin Las Vegas. Yhteensä olen päässyt tekemään esityksiäni kymmenessä eri maassa. Mentalismi on esittävän taiteen lajina varsin puhepainotteinen, joten se rajaa jonkun verran mahdollisuuksia, sillä en puhu kuin suomea ja englantia sekä sitä koulussa reuttamaani ruotsia.

Työskentelyni on sittemmin palkittu mentalismin alan yhdellä arvostetuimmista ellei arvostetuimmalla palkinnolla *Dunninger Memorial Awardilla* vuonna 2019.

TARINA KANSIEN VÄLIIN

VASTIKÄÄN ELOKUUSSA ILMESTYI tarinani kertova kirja *Mies ja mieli* (Readme.fi). Kustantajan kuvauksen mukaan kirjassa kuljetaan koko taianomainen matkani idearikkaan pikkupojan touhuista rankkoihin murrosiän kuohuihin ja ensimmäisistä haparoivista taikatempuista yhdeksi alan huipputekijöistä. Kirjan on kirjoittanut siskoni **Päivi Sappinen**.

Siskon kanssa kirjan tekemisessä oli sekä hyvät että huonot puolensa. Hyvää oli ehdottomasti se, että tiesin Päivin tietävän koko ajan, mistä kirjoittaa, sillä osa elämäni on myös hänen elämänsä ja historiaani myös hänen historiaansa. Lisäksi Päivillä oli mahdollisuus löytää ja jututtaa sellaisia henkilöitä, joita tuskin olisi ulkopuoliselle kirjoittajalle tullut mieleenkään. Lisäksi Päivi on

pirun hyvä kirjoittaja, joten hän ei saanut duunia siksi, että on siskoni, vaan siitä huolimatta.

Negatiivista saattoi olla se, että välillä vähän saatoin jarrutella, koska jotkut liian henkilökohtaiset asiat vaativat pureksimista ja välillä selvästi ajattelin, että ”eihän tällaisesta nyt voi siskon kanssa puhua”. Lisäksi pahimpana pelkona oli, että jos kirjan tekeminen aiheuttaa riitoja, ne voivat seurata pitkään. Tämä pelko osoittautui turhaksi, sillä vaikka välillä linjoilla olikin sisaruksille tyyppillistä naljailua ja suorapuheisuuskin oli välillä varsin heviä, lopulta tämä jopa lähensi meitä.

Samalla tekoprosessi oli melko terapeutin, sillä kirjassa käsitellään myös aikoja, jotka olen halunnut unohtaa ja tapahtumia, jotka luulin jo käsitelleeni. Kun niihin sitten palattiin, oli jotenkin vapauttavaa huomata, miten 45-vuotiaana pystyn suhtautumaan paljon kypsemmin omiin mokiin ja mahalaskuihin kuin aikanaan. Opim olemaan armollinen myös itselleni, joka ei ehkä ole ollut vahvin puoleni.

IDYLLI SÄRKYI

UUSIKAUPUNKI on pieni omassa rauhassaan elävä kaupunki, joka ei ole minkään varrella. Se on siis paikka, johon on varta vasten mentävä, koska sinne ei voi pysähtyä matkalla johonkin. Kaupunki on vahvasti teollisten suurtyöllistäjien varassa, joista tunnetuin ja suurin on *Valmet Automotiven* autotehdas. Lapsena se oli *Saabin* tehdas ja työllisti 2000 ihmistä tuolloin. 15 000 ihmisen kaupungissa se on valtava määrä. Kun vielä huomioidaan sen vanavedessä työllistyneet, niin merkitys oli ehkä liiankin suuri.

1990-luvun lama näkyi todella syvästi, sillä kaupungin työttömyysprosentti kipusi pahimmillaan lähes neljäänkymmeneen. Tietenkin minun angstinen teini-ikäni osui juuri noihin vuosiin, ja monien mielestä koulupudokkaan tulevaisuus olikin siltä osin taputeltu. Onneksi kävi toisin.

Perheeseemme kuului minä, pikkusiskoni Päivi sekä isä ja äiti, jotka erosivat minun ollessa kymmenvuotias. Idylli särkyi. Vielä tuolloin vanhempien avioerot olivat harvinaisempia, joskaan eivät ainutlaatuisia tapahtumia.

Perhe oli perinteinen työläisperhe, jossa isä oli levyseppähitsari ja äiti postivirkailija. Mitään taiteellisia, kulttuurillisia tai uskonnollisia piirteitä heistä kummassakaan ei ollut. Tässä mielessä olenkin joskus miettinyt, että mistä oma kiinnostukseni kulttuuria ja taidetta sekä yrittäjyyttä kohtaan kumpuaa, koska kotoa sellaista opia ei tullut.

En muista varsinaisesti koskaan uskoneeni Jumalaan. Taisin joskus yrittää uskomista, mutta järki sanoi aina, ettei Jumalaa ole olemassa. Yliluonnolliseen uskoin varmasti, kuten lapset tapaavat uskoa, mutta myöhemmin aina törmätessäni erikoisiin väitteisiin etsin asiasta lisätietoa, ja kerta toisensa jälkeen löysin väitteille järkeviä selityksiä, joten uskoni hiipui.

En muista koskaan kokeneeni yliluonnollisia ilmiöitä. Sattumia, etiaiseksi kutsuttuja ”ajattelin juuri sinua ja nyt sä soitat”-tyylisiä juttuja kylläkin, mutta olen taipuvainen uskomaan, että ne todella ovat vain sattumia.

IHMISILLÄ ON TARVE MIELIKUVITELLA YLILUONNOLLISIA ASIOITA

IHMISTEN USKOLLE JA KOKEMUKSILLE naureskelu ja piikittely ei johda minkäänlaiseen vuorovaikutukseen. Itse en usko, mutta yritän ymmärtää, miksi joku toinen uskoo ja millä hän uskonsa perustelee, vaikka sanassa *usko* on tavallaan sisäänkirjoitettuna, ettei sitä hirveästi tarvitse perustella. Toisaalta puutun kyllä edelleen tämän varjolla harjoitettavaan hyväksikäyttöön ja huijaamiseen.

Minua toisaalta kiinnostaa suuresti mielikuvituksen tuottama taikausko. Se lienee pohja sille, että esittävä taidetyö yleensä on olemassa, sillä tavallaan teatteria, elokuvia ja vaikka taikuriesityksiä ei kukaan katsoisi, ellei mielikuvitus sallisi hetkeksi uppoutua jonkinlaiseen illuusion ja toiseen todellisuuteen. Ihmisillä on mielestäni jonkinlainen sisäsyntyinen tarve mielikuvitella yliluonnollisia asioita, ja on hyvinkin palkitsevaa tarjota sellaista viihdettä ja esityksiä, joilla ihmiset tyydyttävät tätä tarvetta.

Skeptikko minusta tuli pitkälti siksi, että mitä enemmän tutkin yliluonnollisia ilmiöitä, sitä enemmän sain syitä olla uskomatta niihin. Samalla huomasin konkreettisesti, miten paljon ihmisten hyväuskoisuutta käytetään hyväksi niin kaupallisesti kuin myös puhtaaseen alistamiseen.

Tätä nykyä olen varsin lempeä ja keskustelunhaluinen skeptikko, joskin huonona päivänä yhä kuin ampiainen. Olen myös avannut mieltäni paljon. Nykyään yritän enemmän ymmärtää *miksi*, koska olen oivaltanut, että usko seuraa tiettyjä ihmisiä riippumatta siitä, miten vahvoja todisteita heidän eteensä tuo uskon järjettömydestä. On parempi yrittää ymmärtää ihmistä ja kenties tätä kautta saada hänet kiinnostumaan asiasta laajemmin kuin lähteä sotimaan faktoilla, jotka eivät alunperinkään ole syitä jonkun uskomuksen syntyyn ja ylläpitoon. Jos järjestä hyväksyt jonkun todeksi, se ei järjelemällä muutu epätodeksi.

Olen Skepsiksen jäsen, koska yhdistys ajaa hyvää asiaa eli pyrkii levittämään tieteellistä maailmankuvaa. Olen jäsen, joka seuraa keskustelua, lukee yhdistyksen lehteä ja välillä osallistuu myös tapahtumiin. Olen luennoinut Skepsikselle viisi tai kuusi kertaa eri puolilla Suomea. Ne ovat olleet mukavia tapahtumia. Tätä nykyä sanottavani voisi olla paremmin pureksittua, enemmän ajatuksia herättävää, mutta aikanaan ne olivat hyvin suoraviivaisia esimerkkikertomuksia huijauksista ja niiden tekijöistä sekä menetelmistä. Tätä materiaalia jonkun verran päätyi myös kirjoihini, joten mitenkään turhaa tuo kiertely ei ollut. Sitä paitsi tapahtumissa oli hienosti yleisöä joka kerta.

Minulle Skepsis riittää pitkälti sellaisena kuin se nyt on. Kolmen teini-ikästä koputtelevan lapsen isänä, paljon tien päällä viettävänä artistina ja omaa keski-ikänsä kriisiä potevana ehkä tyydyn osaani seurata keskustelua pääosin sivusta ja osallistua silloin, kun katson tarpeelliseksi tai varta vasten pyydetään.

KESTOINHOKKINA USKONNOLLISET HUIJAUKSET

OLEN KOHDANNUT PALJON ”HUUHAAVÄKEÄ”, joka on varmaan tämän työnkin kautta selvää. Mentalismi on

eräänlaista aikuisten taikuutta, jossa pieni osa on kuitenkin totta, ja osalle katsojista se herättää myös käsityksen, että ehkä minulla on yliluonnollisia kykyjä. Tämä siitäkin huolimatta, että teen aina tavalla tai toisella selväksi, että minulla ei tällaisia kykyjä ole, enkä niin väitä. Usein minulle kerrotaan omista yliluonnollisista kokemuksista sekä ennustajista ja vastaavista, joiden näkijän lahjoista ollaan aivan varmoja. Yleensä pyrin kuulemaan, mitä sanottavaa ihmisillä on, ja jos asiasta jotain tiedän, niin kerron oman näkemykseni. Tätä nykyä en jaksa yleensä jäädä pitkäksi aikaa vääntämään, sillä kokemukseni mukaan se ei yleensä johda mihinkään.

Saan aika ajoin kyselyitä, että voisinko tehdä palkkiota vastaan tulkintoja tulevaisuudesta tai ottaa yhteyttä kuolleeseen omaiseen. Tietenkään en näihin lähde mukaan. Kerran eräs kyproslainen nainen halusi lennättää minut Kyprokselle, jotta voisin tutkia hänen kanssaan tulevaisuutta. Hän oli jo varaamassa lentolippuja, vaikka kieltäydyin moneen kertaan. Lopulta oli pakko tiukasti ilmoittaa, ettei minulta saa sellaista palvelua enkä suositele laittamaan rahaa tällaiseen muutenkaan.

Olen melko varma, ettei kyseessä ollut joku trolli, vaan nainen oli hyvinkin tosissaan viesteissään. Mietin tuolloin, että jos oma moraali olisi antanut myöden niin tuossakin tapauksessa ilmiselvästi varoissaan olevalta naiselta olisi ollut helppo huijata rahaa ja palveluksia. Ei siis ole ihme, että tapauksia tulee ilmi aika ajoin, sillä kysyntähän luo tarjontaa ja toisin päin.

Uskonnolliset huijaukset ovat kestoinhokkini. Siinä mennään aina ihon alle, koska usko on monelle niin merkittävä osa elämää ja selviämistä, että sen varjolla huijaaminen, alistaminen tai rankaiseminen on ilkeydessään omassa kastissaan. Toisaalta ajankohtaista on koko ajan enemmän esillä oleva terveyshuuhua, joka otti korona-aikana paljon lisäkierroksia.

Terveyshuuhuaassa ei mielestäni ole mitään muuta konstia kuin ohjata ihmisiä oikean tiedon äärelle kaikesta vihapuheesta ja hyökkäyksistä huolimatta. Kukin tekee tää oman jaksamisen mukaan. Osa ei tuosta tiedosta piittaa, mutta onneksi jotkut kylläkin.

Uskonnollisiin huijauksiin kiinni pääseminen on varsinkin suljettujen yhteisöjen kohdalla todella vaikeaa. Viranomaisetkin joutuvat usein levittelemään käsiään, kun joku asia on saatettu muodollisesti tehdä oikein ja lakeja noudattaen, vaikka kilometrin päähän näkee, ettei se ainakaan moraalisesti ja eettisesti kestä tarkastelua. Jos minulla olisi tähän vastaus, se olisi kultaakin arvokkaampi, mutta kun ei ole. Ehkä vain sitkeästi on jaksettava tuoda epäkohtia esille ja toivoa, että sieltä aina joskus tarttuu jotakin haaviin.

VOIKO SKEPSIKSEN HAASTEESTA HUIJATA?

OLEN LUPAUTUNUT MAKSAMAAN 5000 euroa Skepsiksen 20 000 euron haasteesta tuottaa valvotuissa olosuhteissa paranormaali ilmiö. Lähdin mukaan lähinnä mielenkiinnosta, sillä minulle ei ole ongelmaa muuttaa mielipidettäni yliluonnollisia ilmiöitä kohtaan, jos siihen tulee aihetta. Toistaiseksi aihetta ei ole tullut.

Olenko täysin varma, että rahani ovat turvassa? En.

Eihän haasteessa olisi mitään järkeä, jos siinä ei olisi ainakin teoriassa mahdollisuus myös lunastaa rahojä. Esimerkiksi joku telepatiatesti voisi teoriassa mennä vaikka arvaamalla yhden kerran oikein, vaikka todennäköisyys tälle onkin olematon. Jos olisin sataprosenttisen varma, etten rahojä koskaan joudu maksamaan, niin lupaisin saman tien 100 000 tai miljoona euroa. Koska en ole, niin pysyttelen summassa, jonka tarvittaessa pystyn myös maksamaan.

En sano, etteikö joku pystyisi huijaamaan haasteessa. Se on mahdollista, mutta epätodennäköistä. Projekti Alfassa 1980-luvun alussa **Michael Edwards** ja **Steve Shaw**, josta myöhemmin tuli mentalisti *Banabeck*, huijasivat parapsykologian tutkijoita taikatempuilla, koska tutkijat eivät suostuneet käyttämään taikureiden ammattitaitoa paljastamaan nähtyjen ilmiöiden metodeja. Näinpä voisin kuvitella, että ainakaan taikatempuut eivät minulle tai toiselle taikuritaustaiselle Skepsiksen haasteeseen rahaa luvanneelle **Iiro Seppäsel**le menisi läpi.

Taikureita usein pyydetään paljastamaan jonkun tempunsa salaisuus. En paljasta edes Skeptikko-lehdelle. Tempuut ovat minulle kuin liikesalaisuuksia. Elän osin siitä, että minä tai vain pieni piiri tietää salaisuuteni. Voin kuitenkin paljastaa, että tempun salaisuus ei yksinään riitä. Pitää vielä osata esittää asiansa kiinnostavasti.

MILLAINEN OLISI TÄYDELLINEN MAAILMA?

MISSÄ ASIASSA OLEN ERITYISEN HUONO? Kirjanpidossa ja yleensä kaikenlaisessa mapittamisessa. Asiaan ei vaikuta, onko mappi sähköinen vai fyysinen, aina sellainen jää tekemättä tai tulee tehtyä myöhässä.

Elämäniäni muuttanut kokemus? Jo edesmenneen **Max Mavenin** live-esitys 2000-luvun alkuvuosina *Kouvolan Taikapäivillä*. Se muutti käsitystäni mentalismista esitettävänä taiteena sekä ennen kaikkea siitä, mitä tarkoittaa karisma yleisön edessä. Maven teki vaikutuksen sekä tiedoillaan, taidoillaan että olemuksellaan.

Suurimman vaikutuksen ihmisistä, jota en ole koskaan tavannut, on tehnyt **Nelson Mandela**. Hänen kykynsä olla katkeroitumatta oli ihailtavaa.

Tärkein lukemani kirja? *Sinuhe egyptiläinen*. Hyvä osoitus, kuinka faktan ja fiktion sekoitus luo uskomattoman mielikuvitusmaailman kielellisesti rikkaasti. Toki tätäkin teosta on luettava aikaansa vasten ja muistettava, että se ilmestyi jo 1945.

Mitä odotan tulevaisuudelta? Lähitulevaisuudessa toivon, että kirjani otetaan suopeasti vastaan ja yleisö löytää kiertueeni esityksiin eri puolilla Suomea. Pidemmän tähtäimen suunnitelmia minulla ei tällä hetkellä ole.

Millainen olisi täydellinen maailma? Sellainen kuin TV-sarjassa *Raid*. Sellainen, jossa poliisit ja rosvot juttelevat keskenään, jokainen hoitaa omat asiansa ja rosvoillakin on oma moraalinsa, jonka varjolla toimivat. Raidissa hyvät ja pahat ovat sekaisin, mutta silti tiedät, ketkä ovat hyvien puolella. Sellainen maailma olisi ihanteellinen.

Mikä on elämän tarkoitus? Vastaus varmaan vaihtelee riippuen kysytäänkö asiaa biologilta, filosofilta tai papilta. Minulle riittää niinkin yksinkertainen vastaus kuin että elämän tarkoitus on olla olemassa. 🌀